

РЕШЕНИЕ

№ 2752

гр. София, 21.04.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 40 състав,
в публично заседание на 23.03.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Дияна Николова

при участието на секретаря Евелина Пеева, като разгледа дело номер **126** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК) във вр. с чл. 205, ал. 5 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО).

Образувано е по жалба на Е. И. С., действаща чрез законния си представител – майка ѝ Н. М. С., срещу Заповед № РД – 4/15.09.2022г. на директора на 139-то Основно училище „З. Круша“, с която на основание чл. 31, ал. 1, т. 22 от Наредба №15/2019г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти и Решение на Педагогическия съвет по т. 15 от Протокол № 1/15.09.2022г. на жалбоподателката Е. С. е наложено наказание „Предупреждение за преместване в друго училище“ по чл. 199, ал. 1, т. 3 ЗПУО.

В жалбата са наведени доводи, че оспореният акт е постановен при съществено нарушение на административнопроизводствените правила, в противоречие с материалния закон, при несъответствие с целта на закона и при липса на форма. На посочените основания се иска прогласяване на нищожност на оспорения акт.

В съдебно заседание жалбоподателката Е. С., редовно и своевременно призована, се представлява от процесуален представител адв. Ж. Ж., който поддържа жалбата и по изложените в нея съображения моли за отмяна на атакуваната заповед. Претендира и присъждането на разноски.

Ответникът – директорът на 139-то ОУ „З. Круша“, се представлява от адв. Я., който оспорва жалбата и по съображения, изложени в писмена защита, моли същата да бъде оставена без уважение. Претендира присъждането на разноски. В представената

писмена защита ответникът оспорва основателността на жалбата, като навежда и довод за недопустимост на производството поради липса на правен интерес, предвид обстоятелството, че жалбоподателката се е преместила в друго учебно заведение. Софийска градска прокуратура – редовно призована, не изпраща представител за участие в производството.

Съдът, като се запозна с изложеното в жалбата, становищата на страните в съдебно заседание и прецени събраните по делото доказателства, намира за установено следното от фактическа страна:

На неустановена дата през месец юли 2022г. жалбоподателката Е. С. се намирала в търговски комплекс „П. център“ в [населено място], където влязла във вербален конфликт с неустановено по преписката момиче, вследствие на което Е. С. блъснала няколко пъти това момиче и го дърпала за косата. Видеозапис от възникналия конфликт бил излъчен по Нова телевизия. След запознаване със случилото се в началото на учебната 2022/2023г. се самосезирало училищното ръководство на 139-то ОУ „З. Круша“, в което учела жалбоподателката. Училищното ръководство пристъпило към налагане на наказание по чл. 199 ЗПУО.

В съответствие с изискванията на чл. 64, ал. 1 от Наредбата за приобщаващото образование уведомително писмо с изх. №444/09.09.2022г. за откриване на процедура по налагане на санкция по чл. 199, ал. 1, т. 3 от ЗПУО било връчено на И. С., в качеството му на родител и законен представител на Е. С..

Налице е доклад с вх. № 718/12.09.2022г. на класния ръководител на 7 ”А“ клас М. З., с който същата отправя предложение за налагане на санкция „Предупреждение за преместване в друго училище“.

За откритата санкционна процедура била уведомена Дирекция "Социално подпомагане" – [населено място] с уведомително писмо с изх. №450 от 13.09.2022г.

На 12.09.2022г. било проведено изслушване на Е. С. във връзка с предстоящата санкционна процедура. На изслушването присъствали класният ръководител М. З., заместник-директор И. Д., училищният психолог В. Т., Е. С. и родителите ѝ И. и Н. С.. Проведеното изслушване е обективизирано в протокол с вх. № 722/12.09.2022г. На същата дата бил изготвен и доклад от училищния психолог В. Т. с вх. № 725/12.09.2022г.

На 15.09.2022г. било проведено заседание на Педагогическия съвет, за което е съставен Протокол № 1. Видно от протокола под т.27 от дневния ред било включено гласуване на наказание на Е. С., ученичка от 7 „А“ клас. Заседанието имало необходимия кворум за взимане на решения, тъй като присъствали 51 от общо 52 членове. След проведени разисквания единодушно всички присъстващи членове на Педагогическия съвет приели да се предложи на директора на училището на ученичката да бъде наложена санкция „Предупреждение за преместване в друго училище“.

Въз основа на приетото решение на Педагогическия съвет била издадена обжалваната Заповед № РД – 4/15.09.2022г. от директора на 139-то Основно училище, с която на Е. С. била наложена санкция „Предупреждение за преместване в друго училище“ по чл. 199, ал. 1, т. 3 от ЗПУО за нарушение на чл. 67, т. 4 и т. 5, чл. 69, т. 3, б. „в“, „г“, „е“ и „и“ от ПДУ и точка 2 от Раздел „Отговорности и права на учениците“ на Етичния кодекс на училищната общност. Върху заповедта е обективизирано изявление, че е връчена при условията на отказ, което е удостоверено с подписите на двама свидетели – С. Н. и Б. М.. Въпреки това липсва отразяване на датата на връчването.

Отделно от това е било образувано възпитателно дело по реда на Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните /ЗБППМН/. На 14.12.2022г. Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните в Район Л. се произнесла с Решение № 19/2022г., с което наложила на Е. С. възпитателна мярка по чл. 13, ал. 1, т. 4 от ЗБППМН. Впоследствие решението било обжалвано пред Софийски районен съд и отменено с Решение № 585 от 03.02.2023г.

При така установената фактическа обстановка, настоящият съдебен състав намира от правна страна следното:

Жалбата е допустима – подадена е срещу подлежащ на оспорване пред съд административен акт /по арг. от разпоредбата на чл.205, ал.5 ЗПУО/ и от активно легитимирано лице – адресат на акта, чиято правна сфера той засяга неблагоприятно.

С оглед обстоятелството, че в приложения по делото препис от оспорения акт е отразено връчване при условията на отказ, удостоверен с подписите и имената на двама свидетели, но не е отразена датата, на която това е извършено, съдът приема, че оспорването е реализирано в преклузивния 14-дневен срок по чл. 149, ал. 1 АПК вр. чл. 205, ал. 5 ЗПУО.

Съдът не споделя довода на ответника за отпаднал правен интерес от оспорването поради факта, че ученичката е напуснала 139-то ОУ „3. Круша“ и се е преместила в друго учебно заведение. Оспореният акт засяга пряко и непосредствено правата и законните интереси на жалбоподателката. Съгласно чл.206, ал.1 от ЗПУО наложените санкции се отразяват в ученическата книжка, в личния картон и в бележника за кореспонденция на ученика. Според нормите на чл.207, ал.1 и ал.3 от ЗПУО санкцията се заличава с изтичане на срока, за който е наложена, който в конкретния случай е до края на учебната година. Следователно жалбоподателката има правен интерес да търси отмяна на наложеното ѝ наказание, защото евентуална отмяна води до заличаване на санкцията и отбелязване на това заличаване в ученическата книжка и в личния картон на ученика. Преместването по собствено желание на ученика в ново училище е факт, относим към изпълнението на заповедта, но самата тя продължава да съществува до нейната отмяна.

Отделно от това, при евентуален иск за обезщетение за вреди, отмяната на акта по съдебен ред е предпоставка за неговата допустимост – чл.204, ал.1 АПК, като е изключена възможността законосъобразността на акта да се проверява инцидентно в това производство, както това е предвидено за действията и бездействията /чл.204, ал.4 АПК/.

Разгледана по същество, жалбата е основателна.

Като извърши дължимата на основание чл.168, ал.1 АПК проверка за законосъобразност на оспорения акт освен на основанията, сочени от оспорващата, на всички основания по чл.146 АПК, съдът приема следното:

Заповедта е издадена от компетентен орган - директора на 139-то Основно училище „3. Круша“, като компетентността му произтича от разпоредбата на чл. 203, ал.1 от ЗПУО. Съгласно нея санкциите "забележка" и "преместване в друга паралелка в същото училище" се налагат със заповед на директора по мотивирано писмено предложение на класния ръководител, а всички останали санкции - със заповед на директора по предложение на педагогическия съвет. В случая, както се посочи е налице предложение на Педагогическия съвет, като решението му е взето с единодушие и при наличие на кворум за провеждане на заседанието.

Заповедта е обективизирана в писмена форма, но при издаването ѝ не е спазено в цялост изискването на чл.205, ал.2 от ЗПУО за необходимото ѝ съдържание. Посочената разпоредба предвижда, че в заповедта за налагане на санкция се посочват видът на санкцията, срокът и мотивите за налагането ѝ. В обжалваната заповед са посочени правните основания за издаването ѝ, видът на санкцията, срокът, за който се налага, както и разпоредбите, които са нарушени от ученичката, но липсва изложение на фактическите обстоятелства, обосновали налагането на санкцията. В заповедта отсъства и препращане към друг документ от преписката, съдържащ мотивите за издаване на акта в този му вид и съдържание. Съгласно т.III от Тълкувателно решение № 16 от 31.03.1975 г., ОСГК на ВС, незагубило действие, „...Необходима и задължителна част от съдържанието на индивидуалния административен акт ... са фактическите и правни основания за издаване на акта. ... Изискването за мотивировка и в двата случая представлява една от гаранциите за законосъобразност на акта, които законът е установил за защита на правата и правнозащитените интереси на гражданите и организациите - страни в административното производство. Тази гаранция се проявява в две насоки. С излагането на мотиви се довеждат до знанието на страните съображенията, по които административният орган е издал или е отказал да издаде искания административен акт. Това подпомага страните в избора на защитните средства и въобще при изграждането на защитата им срещу такива актове. От друга страна пък, наличието на мотиви улеснява контрола върху законосъобразността и правилността на акта, упражняван при обжалването му пред по-горния административен орган и пред съда, допринася за разкриване на евентуално допуснатите закононарушения, разкрива и възможности за контрол над случаите, в които въпросът е решен по целесъобразност, но са надхвърлени рамките на предоставената на административния орган оперативна самостоятелност. Значението на изискването за мотивите според Закона за административното производство е такова, че неизлагането на мотиви към административния акт или към резолюцията за отказ съставлява съществено нарушение на закона и основание за отмяна на акта (освен случаите, посочени в чл. 26, ал. 1 З.).

Не е необходимо обаче да съвпадат по време издаването на административния акт или отказа и излагането на съображенията, по които административният орган е стигнал до едното или другото разрешение. Възможно е мотивите да предхождат издаването на акта и да се съдържат в друг документ, съставен с оглед предстоящото издаване на административния акт. ... Не съществува пречка мотивите да бъдат изложени и допълнително, след издаването на административния акт, стига да се постигат целите, които законодателят е преследвал с изискването за мотивиране на индивидуалните административни актове и отказите за издаване на такива. ... Също така би следвало да се приеме за възможно мотивите да бъдат изложени и в препроводителното писмо, с което жалбата на страната и административното производство се изпращат на по-горния административен орган за разглеждане по реда на чл. 30 и сл. 3. (*8). И в двата случая допълнителното излагане на мотивите позволява на страните своевременно да се запознаят със съображенията, по които е издаден актът, и да организират защитата си срещу него. Съответно по-горният административен орган и съдът, пред които актът е обжалван, ще разполагат с необходимата основа за по-правилно извършване на проверката на законосъобразността и правилността на обжалвания акт. За да се счита обаче, че е отстранено допуснатото нарушение (каквото представлява неизлагането на мотиви към основния акт) и че актът е

саниран, следва допълнително изложените мотиви да изхождат от същия административен орган, който го е издал.

С оглед на процесуална икономия и осъществяване на принципа за бързина в административното производство и ненакърняване оперативността на администрацията би следвало да се приеме, че липсата на мотиви към основния административен акт не е съществено нарушение и тогава, когато по-горният административен орган, като е потвърдил обжалвания пред него акт, е изложил към решението си надлежни мотиви, разкриващи съображенията, по които е бил издаден, и позволяващи да се провери неговата законосъобразност. И в този случай се постигат посочените по-горе цели на изискването за мотивиране на административните актове, тъй като се обезпечава правилното упражняване на съдебния контрол над законосъобразността на такъв акт при възможност за страните за правилно ориентиране на защитата им пред съда.“.

В случая в оспорената заповед не се съдържа изложение на обстоятелствата, представляващи фактическото основание, на което ответникът е упражнил правомощието си за прилагане спрямо жалбоподателката на санкцията по чл.199, ал.1, т.3 ЗПУО. За мотиви на акта не може да бъде възприето и изложеното в протокола от заседанието на Педагогическия съвет – изслушан е доклада на класния ръководител, приложен на л.19, в който липсва каквото и да било изложение на фактите – единствено е обективизирано предложение за прилагане на процесната санкция като е посочена правната /цифрова/ квалификация на нарушението. Посочването на правни норми обаче не може да замести фактическата обстановка тъй като правната квалификация на фактите не обвързва съда в неговата преценка на законосъобразността на акта. Съгласно мотивите на Тълкувателно решение № 4 от 22.04.2004г. на Върховния административен съд с излагането на мотиви се дава възможност на адресата на акта и заинтересованите лица да научат какви са фактите, мотивирали административния орган, да приложи една или друга правна норма като те са дължими и в случаите, когато административният орган действа в условията на оперативна самостоятелност. Мотивите дават възможност на по-горестоящия административен орган и съда да извършат проверката за законосъобразност на акта, а отсъствието им е пречка за това, съответно винаги обуславя незаконосъобразност на административния акт.

С оглед това и макар да е спазена предвидената в закона процедура за налагане на процесната санкция – уведомяване на родителите и ДСП, изслушване на наказаната ученичка и решение на педагогическия съвет, оспорената заповед се явява незаконосъобразен административен акт тъй като съдът е лишен от възможността да извърши проверка за съответствието му с материалния закон., вкл. дали приложената санкция съответства на извършеното нарушение.

По тези съображения следва оспорената заповед да бъде отменена като издадена при наличието на отменителното основание по чл.146, т.2 АПК.

При този изход на спора на жалбоподателката се следват разноските по производството. Такива са доказани в общ размер на 1010 лева, от които 10 лева за внесена държавна такса по оспорването и 1000 лева за заплатено адвокатско възнаграждение по договор за правна защита и съдействие на л.61 по делото.

Водим от горното и на основание чл.172, ал.2 и чл.143, ал.1 АПК, Административен съд София-град, Второ отделение, 40-ти състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по жалбата на Е. И. С., действаща чрез законния си представител – майка ѝ Н. М. С., Заповед № РД-4/15.09.2022г. на директора на 139-то Основно училище „З. Круша“.

ОСЪЖДА 139-то Основно училище „З. Круша“ да заплати на Е. И. С., ЕГН [ЕГН], сумата в размер на 1010 /хиляда и десет/ лева, представляваща разноски по производството.

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба в 14-дневен срок от съобщаването му чрез Административен съд София-град пред Върховния административен съд.

Решението да се съобщи на страните чрез изпращане на препис от него по реда на чл.137 АПК.

Съдия: